

partii naleraq

25. juli 2019

EM2019/72

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for etablering af et hospice i Grønland.

(Medlem af Inatsisartut Jens NapātôK', Partii Naleraq)

Begrundelse:

Under EM2012 blev Naalakkersuisut pålagt at analysere behovet for et hospice eller et hospicelignende tilbud og at fremlægge en plan for, hvorledes vi tilrettelægger et pleje- og omsorgstilbud for døende i Grønland. Naalakkersuisut har på den baggrund i 2014 fremlagt en redegørelse¹, som på EM2015 blev fulgt op af en supplerende redegørelse².

Det fremgår af de to redegørelser, at næsten alle, som lider af uhelbredelige, livstruende sygdomme indlægges på et tidspunkt, enten til aflastning eller i den terminale fase.

Nogle, men ikke alle regionssygehuse har oprettet "hospicestuer", som er indrettet særligt til uhelbredeligt syge patienter, som kun har kort levetid tilbage.

De fysiske forhold på vore sygehuse imødekommer ofte ikke døende patienters behov for pleje og omsorg, og på grund af travlhed og andre opgaver ser personalet det ofte som en udfordring at have tilstrækkelige ressourcer til at tage sig af pårørende og yde psykisk hjælp.

I 2014 redegørelsen opsummeres situationen således:

"På Dronning Ingrid's Hospital, regionssygehuse samt en del sundhedscentre lader det ligeledes til, at patienterne tilbringer en del af den sidste tid på afdelinger præget af travlhed, og hvor personalet ofte ikke har den fornødne tid og ressourcer til pleje og behandling."

¹ Redegørelse for palliativ indsats 2014.

² Muligheder for rehabiliterende og lindrende (palliativ) indsats til personer med livstruende sygdom.

For Partii Naleraq er det vigtigt, at vi kan tilbyde et menneske, som nærmer sig livets afslutning, at tage afsked med livet i trygge, værdige rammer, med den pleje og ikke mindst den omsorg, som et menneske har behov for, når det går døden i møde.

Partii Naleraq foreslår derfor, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for etablering af et hospice.

Jeg er klar over, at sundhedsledelsen foretrækker en alternativ løsning i form af et rejsehold³, hvilket er den løsning, der lægges op til i 2015 redegørelsen. Inatsisartut har imidlertid endnu ikke haft lejlighed til at forholde sig til fordele og ulemper ved de to løsningsmuligheder.

Etablering af et hospice vil koste omkring 70 mio. kr. i anlægsudgifter, hvortil kommer driftsudgifter på knap 16 mio. kr. årligt.

Alternativet i form af et rejsehold⁴ angives at koste godt 4,7 mio. kr. årligt, hvortil dog kommer lønmidler svarende til ½ sygeplejerske i hver sundhedsregion. Samtidig forudsætter alternativ-løsningen, at regionssygehuse og sundhedscentre har, eller kan oprette, palliative stuer, d.v.s. stuer til døende patienter. Udgiftsbehovet i relation hertil belyses ikke i 2015 redegørelsen.

Der er heller ikke i 2015 redegørelsen gjort forsøg på at afdække muligheden for at opnå fondsstøtte til dækning af anlægsudgifterne ved en eventuelt etablering af et hospice. Fonde har ved flere tidligere lejligheder givet betydelige donationer til Grønlands sundhedsvæsen. I 2010 fik DIH f.eks. ny lægeklinik og skadestue gennem en donation⁵ på 140 mio. kr.

Yderligere foreholder 2015 redegørelsen sig ikke til de rekrutterings- og fastholdelsesvanskeligheder, som kan tænkes at være forbundet med rejseholdsløsningen, hvor dele af et palliativt team må forventes løbende, og med kort varsel at blive kaldt til andre dele af landet, og således at skulle være væk fra hjemmet en måske betydelig del af året.

Vælger man at etablere et hospice, vil det være et tilbud til døende, uanset hvor i landet de har bopæl. Det indebærer, at en del af de borgere, som benytter tilbuddet om at tilbringe deres sidste tid i et hospice, må forlade ikke bare deres hjem, men også deres hjemby, og dermed måske også nære pårørende. Samme problemstilling gør sig gældende på andre områder inden for social-og sundhedsvæsenet, f.eks. når vi sendes kræftpatienter til DIH eller Rigshospitalet. Alligevel har det været et væsentligt argument bag 2015 redegørelsens anbefaling om, at der i stedet for etablering af et hospice vælges en alternativ løsning i form af et rejsehold. Redegørelsen forholder sig imidlertid ikke til muligheden for, at nære pårørende kunne gives mulighed for nogle dages indkvartering på

³ Naalakkersuisuts besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 205/2019

⁴ Rejseholdet tænkes at bestå af 1 læge, 3 sygeplejersker, ½ socialrådgiver, 1 fysioterapeut og 1 ergoterapeut. Rejseholdet skal foruden at tilse patienter vejlede, rådgive og supervisere lokalt sundhedspersonale, og herunder arrangere kurser og behandlingsvejledninger. Tilsynet med patienter uden for Nuuk vil delvist ske via telemedicin.

⁵ A.P. Møller og hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond

hospice, i hvert fald i det omfang, der er ledige værelser⁶. Mange har jo i kraft af overenskomst ret til frirejse i forbindelse med nære pårørendes alvorlige sygdom.

Der er ingen tvivl om, at et rejsehold vil udgøre en forbedring af de forhold, vi i dag er i stand til at tilbyde døende patienter. Men et rejsehold kan ikke afhjælpe det helt grundlæggende problem, at de fysiske forhold på vore sygehuse ikke udgør en egnet ramme for døende patienter og for deres pårørende.

Et hospice vil aldrig kunne udgøre et ideelt tilbud for *alle* døende. Det vil alternativet heller ikke. Der er brug for, at Inatsisartut forholder sig til, hvilken løsning vi som samfund skal kunne tilbyde vore døende og deres pårørende. Det er på denne baggrund, at Partii Naleraq hermed foreslår, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for etablering af et hospice.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Etablering af et hospice forventes at ville koste omkring 70 mio. kr. i anlægsudgifter. Hertil kommer driftsudgifter på knap 16 mio. kr. årligt.⁷

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private:

Ingen

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne:

Ingen

⁶ I 2015 redegørelsen vurderes det, at kun 2-4 patienter ad gangen har behov for en specialiseret palliativ indsats. I beregningen af udgifter ved etablering af et hospice er forudsat, at et hospice skal en kapacitet på 6 pladser.

⁷ 2015 redegørelsen og Naalakkersuisuts besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 205/2019